

Qarabağ Zəfərindən qlobal "yaşıl həmrəylik"ədək Xankəndidə möhkəmlənən qardaşlıq

Dünyanın ən böyük və ən mötəbər iqlim tədbiri Azərbaycan-da uğurla davam edir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının (COP29) 29-cu sessiyasında iştirak etmək üçün müxtəlif ölkələrin dövlət başçıları, baş nazirləri, nazirlər və digər rəsmilər ölkəmizə gəliblər. Bəşəriyyət üçün xüsusi önəm daşıyan ətraf mühitin mühafizəsi və iqlim dəyişmələrinin fəsadlarını aradan qaldırılması məsələləri müzakirə olunur, problemlərdən çıxış yolları aranır.

Digər qardaş türk dövlətləri kimi, Özbəkistan da Bakıda keçirilən COP29-da ən yüksək səviyyədə təmsil olunur. Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev noyabrın 11-də BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında iştirak etmək məqsədilə Azərbaycana səfər edib.

Qeyd edək ki, türkdilli dövlətlərin başçıları BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında fəal iştirak edəcəklərini bir sıra tədbirlərdə, həmçinin bu ilin iyulunda Şuşada keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatına daxil olan ölkələrin dövlət rəhbərlərinin qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə bildirmişdilər. O zaman Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev qeyd etmişdi: "Biz bu nüfuzlu tədbirə fəal şəkildə qatılmağa və bu məsələdə Azərbaycana mümkün olan hər cür yardımı göstərməyə hazırıq".

Noyabrın 12-də Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının Liderlər Sammitinin plenar iclasında çıxışında Özbəkistan Prezidenti müasir iqlim çağırışlarına qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətində Azərbaycan tərəfinin fəal səylərinə dəstəyini ifadə edib.

Şavkat Mirziyoyev bu gün iqlim dəyişmələrinin əsas qlobal çağırışa çevrilməyə, geosiyasi gərginliyin artmasına birbaşa təsir göstərdiyini vurğulayıb: "İqlim dəyişmələrinin fəsadları Mərkəzi Asiya regionunda kəskin hiss olunur. Onlar əhalinin həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsinə və milli inkişaf strategiyalarının həyata keçirilməsinə maneə törədir".

Noyabrın 13-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin və Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin üçtərəfli görüşü olub. Azərbaycanın, Qazaxıstanın

və Özbəkistanın dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində Strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"i imzalayıblar.

Görüşdə Azərbaycan Prezidenti sözügedən sazişin imzalanmasının tarixi əhəmiyyətini vurğulayıb: "Biz ölkələrimiz arasında qardaşlıq münasibətlərini daha da möhkəmləndiririk və "yaşıl enerji" sahəsində fəal əməkdaşlıq edəcəyik. Həmçinin deyirdim ki, imzaladığımız bugünkü saziş Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionlarının əməkdaşlığında yeni imkanlar açır". Dövlətimizin başçısı bildirib ki, mahiyyət etibarilə Mərkəzi Asiya və Qafqaz regionlarında inteqrasiya prosesləri, nəqliyyat, energetika, ticarətlə bağlı proseslər bu gün deməyə imkan verir ki, bu iki region bir çox məsələlərdə, o cümlədən "yaşıl enerji"nin inkişafı sahəsində sinxron fəaliyyət göstərir: "Biz Özbəkistanda, Qazaxıstanda və Azərbaycanda bərpaulunan enerji mənbələrinin yaradılması üzrə artıq əldə edilmiş böyük planlar və nəticələr haqqında bilirik. Yəni biz, belə demək mümkündürsə, paralel kursla gedirik və Xəzərin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi təkcə üç ölkəmiz arasında deyil, həm də daha geniş miqyasda əməkdaşlıqdır".

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Qarabağın bərpasında bizə ilk yardım edən ölkələr Özbəkistan və Qazaxıstandır: "Füzulidə Mirzə Uluqbəy adına mək-

təb, Kurmanqazı adına yaradıcılıq mərkəzi bu gün qardaşlığımızın bariz sübutudur. Əminəm ki, biz gələcəkdə də həmişə bir yerdə olacağıq və bir-birimizi dəstəkləyəcəyik".

Üçtərəfli görüşdə çıxışında Özbəkistan Prezidenti vurğulayıb ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) İqlim Sammitinin uğurla keçirilməsi Azərbaycanın nüfuzunun göstəricisidir: "Regionumuzda ilk dəfədir ki, belə möhtəşəm tədbir keçirilir və bu, Azərbaycanın global miqyasda ən yüksək nüfuzunun bariz göstəricisidir. Bu gün biz Avropaya birlikdə yeni "yaşıl enerji dəhlizi" yaradıq. Bu da tarixi hadisədir". Özbəkistan Prezidenti qeyd edib ki, bərpaulunan enerji təkcə iqtisadi məqsəd deyil: "Bu, bizim gələcəyə verdiyimiz

təhfidir, gələcək nəsillər qarşısında məsuliyyət hissimizin nəticəsidir".

Daha sonra Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentlərinin iştirakı ilə Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasında "Yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan Respublikasının, Qazaxıstan Respublikasının, Özbəkistan Respublikasının və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Energetika nazirlikləri arasında İcra Proqramı"nın imzalanması mərasimi olub.

Noyabrın 13-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev ilə görüşü olub. Şavkat Mirziyoyev COP29-un uğurla keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdıraraq, bu

Dövlətimizin başçısı Xankəndi şəhərində tikilən fabrikinin inşası ilə bağlı layihəyə görə minnətdarlığını bildirib. Burada xeyli sayda insanın işlə təmin olunacağına önəmli vurğulayıb.

Söhbət zamanı Bakıda Özbəkistan Evi, Özbəkistanda isə Azərbaycan Evi layihələrinin icrasından məmnunluq ifadə olunub. Özbəkistanda ölkəmizin ticarət nümayəndəliyinin açılması, təhsil, maşınqayırma, inşaat, mədən, eczacılıq, pambıqçılıq, turizm sahələrində layihələrlə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonra Azərbaycan və Özbəkistan prezidentlərinin iştirakı ilə Xankəndi şəhərində tikilən fabrikinin videobağlantı vasitəsilə açılış mərasimi olub.

Azərbaycan Prezidenti bu fabrikin birliyimizin daha bir rəmzi olduğunu diqqətə çatdırıb: "Mən qardaşım Şavkat Mirmonoviçə minnətdarlığımı bildirirəm ki, bizim özbək dostlarımız qısa müddətdə Xankəndidə minlərlə insanın çalışacağı və təbii ki, mütləq əksəriyyəti qadınlardan ibarət gözəl müəssisənin yaradılmasına kömək göstərdilər. Bu, məşğulluqdur, bu, istehsalıdır, bu, Qarabağın inkişafıdır. Özbək qardaşlarımız isə yenə burada birincidirlər. Füzulidə məktəb tikməkdə bizə ilk yardımçı oldular, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə belə böyük bir müəssisə yaratmaqda bizə ilk köməyi göstərdilər".

Diqqətə çatdıraraq ki, Azərbaycan-Özbəkistan birgə müəssisəsi olan tikilən fabriki iki ölkə arasında uğurlu əməkdaşlığın rəmzidir. Ölkəmizdə yüngül sənayenin inkişafına yeni imkanlar yaradan, dostluq, iqtisadi tərəfdaşlıq əlaqələrimizi möhkəmləndirən bu müəssisə Azərbaycan və Özbəkistan arasında iqtisadi və investisiya əməkdaşlığının dərinləşdirilməsinə dair iki ölkə prezidentlərinin tapşırıqlarına əsasən inşa edilib. Layihənin ümumi investisiya dəyəri 11 milyon manat təşkil edir. Fabrikin xammal tədarükü üçün birgə sənaye əməkdaşlığı həyata keçirilir. Həm yerli, həm də Özbəkistan xammalı əsasında fəaliyyət göstərəcək, regionda qeyri-neft ixracının artımına əhəmiyyətli töhfə verəcək fabrikdə istehsal ediləcək məhsulların 80 faizi müxtəlif ölkələrə ixrac olunacaq. Burada ümumilikdə 800 iş yeri yaradılacaq.

Layihənin ilkin mərhələsi üzrə peşəkar təlim almış 250 nəfər hazırda işlə təmin edilib. Müəssisədə işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan və ətraf rayonlarda yaşayan vətəndaşların məşğulluğuna xüsusi diqqət yetirilib.